SKILLS FOR FREEDOM
PROJECT REFERENCE 2015-1-IT02-KA204-015070

UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW 2

Praktyczne wskazówki jak wykorzystać artystyczne działania dla rozwijania umiejętności więźniów

OPERATIVE GUIDELINES

SKILLS FOR FREEDOM PROJECT REFERENCE 2015-1-IT02-KA204-015070
The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Podsumowanie

Wstęp do praktycznych wskazówek 3

Część I Eksperymenty 4

Oltre il cortile 2017 5

Certyfikacja umiejętności twórczych w szkoleniu zawodowym - program malarza przemysłowego 8

Sztuka życia w życiu sztuki 11

The ArT of ChanGe 15

"Roberto Zucco" / Projekt teatralny w więzieniu młodzieżowym w Berlinie 17

Eksperymentalny kurs teatralny 21

RadioLogia – Radiologia 24

Affetti Ristretti - Ograniczone uczucia 26

Part II Kluczowe tematy 27

Tabela dobrych praktyk wdrożonych w eksperymentach 30

Sugestie 32

Wstęp do praktycznych wskazówek

Drugi etap projektu Skills for Freedom (S4F) obejmował eksperymenty przeprowadzane przez następujące organizacje partnerskie: ARCI Liguria, AufBruch, Asturia, Eurosuccess Consulting, Izmir Governorship, Teatro dell'Ortica, UPSDA (United Professionals for Sustainable Development Association), mające na celu wprowadzenie w życie wszystkich elementów przyswojonych podczas poprzedniej fazy badań i szkoleń, podczas których zdefiniowano koncepcje, logikę i podstawowe narzędzia do realizacji interwencji o charakterze artystycznym w więzieniu, na rzecz osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w celu rozwijania konkretnych umiejętności zawodowych.

Celem eksperymentu, poza faktem, iż informacje, idee i modele zostały przedyskutowane i przyswojone w pierwszej fazie między partnerami, było opracowanie i dostarczenie niezbędnych informacji do skonstruowania drugiego produktu intelektualnego (IO2), a mianowicie przewodnika dla firm artystycznych/teatralnych i administracji więziennej, który wspomoże je w zarządzaniu projektami artystycznymi, rozwijającymi umiejętności i profesjonalizm więźniów. Niniejszy przewodnik musi przede wszystkim gromadzić najlepsze praktyki zweryfikowane eksperymentalnie przez partnerów w odniesieniu do takich kwestii, jak:

1. określenie ścieżek kształcenia istotnych przy nabywaniu docelowych umiejętności przez więźniów.
2. szkolenia dla artystów i więźniów oraz innych podmiotów zaangażowanych w proces reintegracji więźniów na rynku pracy.
3. działania związane z publicznymi i prywatnymi systemami zatrudnienia oraz zatrudnieniem grupowym.

Jest to ogólna treść wytycznych określająca cele eksperymentów; w szczególności partnerzy musieli sprawdzić, czy:

- eksperymenty miały na celu uzyskanie przez więźniów kompetencji zawodowych ?
- eksperymenty miały na celu uzyskanie przez więźniów kompetencji społecznych oraz o charakterze ogólnym?
- eksperymenty przewidywały przyszłość więźniów uczestniczących w projekcie?
- eksperymenty mają jakiś związek z "zewnętrznym” światem?

Część I Eksperymenty

W tej części podsumowano szkolenia artystyczne oraz występy przeprowadzone przez partnerów projektu z więźniami w Belgii, Bułgarii, na Cyprze, w Niemczech, we Włoszech i w Turcji.

Przeprowadzono osiem eksperymentów (z czego 3 we Włoszech). Oto kilka istotnych danych podsumowujących:

- całkowita liczba więźniów uczestniczących w warsztatach: 140;
- 7 eksperymentów z dorosłymi więźniami; 1 z młodymi więźniami (16-23 lat);
- 7 projektów zostało przeprowadzonych w zamkniętych więzieniach. Jeden w systemie próbnym (TR).

W poniższej sekcji przedstawiamy podstawowe dane z ośmiu eksperymentów, z najważniejszymi danymi dotyczącymi tych samych kwestii.

Dla każdego eksperymentu opisano:
- podsumowanie dotyczące typu pierwszej części prowadzonej działalności artystycznej;
- drugą część zawierającą informacje oraz dane ilościowe dotyczące przeprowadzonych eksperymentów;
- trzecia część opisowa obejmująca kluczowe elementy, jakich doświadczyli partnerzy projektu.

Zapoznanie się z tymi informacjami może stanowić inspirację dla tych, którzy chcą stworzyć lub ulepszyć działalność artystyczną. W końcowej części przeanalizujemy i rozważymy powyższe kluczowe elementy.

Rodzaj działalności

Rodzaj działań podjętych podczas eksperymentów, stanowi platformę, w ramach której więźniowie uczestniczący w projekcie rozwijają umiejętności zawodowe. Ważne jest, aby podczas fazy planowania ten zakres został bardzo dobrze zdefiniowany, przy czym należy poświęcić mu maksymalną uwagę, po to aby uzyskane przez więźniów umiejętności zawodowe można było łatwo ocenić i certyfikować.

Wybór rodzaju eksperymentów pozostawiono całkowicie w rękach partnerów, którzy byli w stanie zrealizować projekt w sposób najlepiej odpowiadający ich artystycznym i kulturowym zamierzeniom, z intencją przedstawienia w przewodniku opisu wspomnianych eksperymentów realizowanych w różnych scenariuszach, różnych miejscach, gdzie umiejętności zawodowe zdobywane przez więźniów, odnosiły się nie tylko do teatru, ale także innych dziedzin sztuki. W szczególności były to:

1) Umiejętności związane z teatrem (aktor, cieśla, projektant kostiumów, reżyser teatralny, krawcowa, technik światła i dźwięku);

2) inne dyscypliny artystyczne (artysta (malarz), muzyk, fotograf, scenarzysta, rzeźbiarz, operator radiowy Disc-jockey).

Główne zrealizowane działania

Program eksperymentów musiał uwzględniać bardzo precyzyjne i podstawowe fazy operacyjne dla realizacji ostatecznych celów: począwszy od **selekcji** osób zaangażowanych w eksperymenty; ich **szkolenie** w odniesieniu do konkretnych działań, które były celem każdego z tych eksperymentów; **przygotowanie przedstawienia / produktu** i wreszcie **relacji z partnerami**, co umożliwiło międzynarodowy charakter całego przedsięwzięcia.

Oltre il cortile 2017
Promowanie organizacji: TEATRO DELL'ORTICA - WŁOCHY

Rodzaj działań	TEATR, cel: osiągnięcie umiejętności aktorskich
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna

Krótki opis eksperymentu

Celem projektu jest wykorzystanie metod i narzędzi teatru społecznego na rzecz więźniów. W naszym projekcie poprzez warsztaty teatralne budujemy z więźniami most na zewnątrz. Świat funkcjonujący poza więzieniem wchodzi z nim w kontakt, angażując członków społeczności, w tym dzieci oraz osoby dorosłe, co sprawia, że więzienie staje się częścią tej społeczności.

Dlatego do naszego projektu włączyliśmy nie tylko warsztaty teatralne z więźniarkami na terenie więzienia, ale także warsztaty teatralne poza nim, z młodymi uczestnikami (dziećmi i nastolatkami), ich rodzicami i nauczycielami. W ciągu ośmiu miesięcy cztery różne grupy budują spektakl teatralny, w którym są zarówno aktorami, jak i pisarzami oraz uczą się poznawać siebie nawzajem za pomocą listów, nie spotykając się. Ostatecznie, poznają się tylko w teatrze, w trakcie występu na scenie.

Poprzez współpracę ze społecznością zewnętrzną, możemy udzielić konkretnej odpowiedzi na główne potrzeby osób osadzonych: potrzebę wiedzy o tym, jak najlepiej zarządzać własną osobowością, przywrócenie wiary w siebie, a także zdolność do tworzenia pozytywnej relacji z drugą osobą. Więźniowie muszą „odbudować" swoje życie po odbyciu surowej kary, wymierzonej im w konsekwencji różnego zbiegu okoliczności, które pojawiły się na ich drodze. Teatr Społeczny jest dla nich istotną okazją do uwolnienia się od tej nieprzyjemnej dla nich sytuacji.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Więzienie Pontedecimo, Genua, Włochy Teatro dell'Ortica, Genoa, Włochy Szkoła podstawowa im. Anny Frank, Serra Riccò, Włochy Szkoła średnia "Don Milani", Genua, Włochy
	Rodzaj zakładu karnego	Typ zamknięty
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	Osiem miesięcy, od listopada 2016 to czerwca 2017
	Czas trwania warsztatów	65 godzin

	Harmonogram warsztatów w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach itp.)	Warsztaty teatralne w więzieniu: raz w tygodniu, 2 godziny. Jedna próba w więzieniu z udziałem wszystkich dorosłych. Trzy dni występów w teatrze. Ostateczne spotkanie w więzieniu na powitanie i wewnętrzny monitoring.
	Czas trwania innych działań (jeśli dotyczy).	Warsztaty z udziałem rodziców i nauczycieli w Teatro dell'Ortica: raz w tygodniu, 2 godziny. Warsztaty z uczniami w trakcie godzin szkolnych.
	Grupa docelowa	W warsztatach teatralnych na terenie więzienia wzięła udział grupa 13 więźniarek (z prawomocnym wyrokiem i okresem odbywania kary wystarczająco długim, aby umożliwić udział w całym projekcie), w wieku od 24 do 60 lat. Cztery z nich opuściły warsztaty w ich końcowej fazie z uwagi na zakończenie okresu odbywania kary. Jeszcze jedna osadzona, pozostająca pod nadzorem kuratorskim, w pełni uczestniczyła w naszych warsztatach ze społecznością zewnętrzną poza terenem więzienia. Tak więc grupa, która wykonała nasz ostatni występ, składała się z dziesięciu zatrzymanych. Ponadto projekt obejmował dwie klasy z dwóch różnych szkół (szkoła podstawowa, 10/11 lat, szkoła średnia, 12/13 lat) rodziców i nauczycieli młodych studentów i aktywnych obywateli (warsztaty teatralne w Teatro dell'Ortica są otwarte dla wszystkich).

Wynik eksperymentów

Efektem eksperymentu był spektakl teatralny z udziałem czterech różnych grup: "Amore maschile, femminile, neutro", który był wystawiany trzy razy w Teatro dell'Archivolto, jednym z najważniejszych teatrów w Genui. Tematem wybranym do spektaklu była miłość: uniwersalny temat, do którego każdy może się odnieść, w więzieniu oraz poza nim, uczucie, które głęboko wpływa na życie każdego, w pozytywny lub negatywny sposób.

Produkt finalny eksperymentów

Ostatnia próba w teatrze, ostatnia przed występem i jedyna z udziałem wszystkich uczestników, była silnym testem współpracy, efektywnego zarządzania czasem i rozwiązywania problemów.

Metody prowadzenia szkolenia

Działania teatru oparte są na metodologii pedagogicznej. Wszystkie warsztaty charakteryzują się wspólną strukturą podzieloną na trzy fazy:

- **FAZA SEPARACJI**, charakteryzująca się porzucaniem codzienności, aby powoli wejść w teatralne otoczenie, które jest inną i "niezwykłą" przestrzenią.

- **FAZA MARGINESU**, w której prowadzona jest praca twórcza: najpierw następuje faza kontraktu, w którym definiujesz reguły i wyjaśniasz, że każdy może postępować według swojego uznania, nie podlegając żadnemu osądowi. Następnie aktorzy rozpoczynają ćwiczenia, poczynając od fazy głosowej, przechodząc do fizycznej ekspresji, badając ekspresyjny wymiar swojego ciała, wykorzystanie przestrzeni wspólnej i osobistej.
  Pomysły, emocje i propozycje są mile widziane i opracowywane w kreatywny i artystyczny sposób.

- **FAZA REINTEGRACJI**, która zbiega się z końcem sesji i podsumowaniem całego eksperymentu.

Powyższa metodologia pedagogiczna została już przetestowana podczas naszych długich doświadczeń z teatrem społecznym w różnych środowiskach, takich jak praca z osobami cierpiącymi na choroby psychiczne oraz zagrożoną młodzieżą.

Mocną stroną naszego projektu jest współpraca ze społecznością zewnętrzną, która jest doskonałą okazją do integracji społecznej więźniów, a także warsztaty plenerowe mające na celu upowszechnienie edukacji na temat integracji społecznej. Grupy uczestniczące w naszych działaniach teatralnych poza więzieniem mogą stanowić prawdziwe wsparcie dla zatrzymanych w kontaktach z otoczeniem, gdy już zostaną zwolnieni.

Rola personelu więziennego

Współpracowaliśmy z personelem więzienia na wszystkich etapach projektu. Na początku pomogli nam zbudować grupę więźniów, którzy wzięliby udział w projekcie. W trakcie działań wzajemnie informowano się na bieżąco o postępach i stanie zatrzymanych oraz ich reakcjach na działania.

Dynamika i problemy grupy szkoleniowej

Informowanie zatrzymanych na bieżąco na temat warsztatów na zewnątrz oraz pracy wykonanywanej przez dzieci w szkole bardzo pomogła w motywowaniu ich, przy czym pomogły tutaj obszerne teksty, które dzieci do nich wysyłały. Ponadto, jak powiedzieliśmy, obecność dzieci w projekcie zachęca zatrzymanych do zachowania delikatności i pokazania się w możliwie najlepszy sposób.

Kolejnym punktem, który pomógł budować dobrą i twórczą atmosferę podczas warsztatów była możliwość zbudowania dramaturgii w całości stworzonej przez samą grupę, ponieważ każdy czuje, że wnosi wkład w przedstawienie w postaci swoich historii i pomysłów.

Nawiązywanie kontaktów

Teatro dell'Ortica jest częścią Narodowego Stowarzyszenia Teatru w więzieniu, które zapewnia szerokie powiązanie z krajowymi realiami i rozpowszechnianie projektu. Niedawno Teatro dell'Ortica zorganizowała festiwal "Destini incrociati", który jest również okazją spotkania się dla różnych organizacji zaangażowanych w Stowarzyszenie. To właśnie tam mieliśmy okazję porozmawiać także o Skills for Freedom.

FILM Z KOŃCOWEGO PRZEDSTAWIENIA: https://www.youtube.com/watch?v=oOxeLcKLkuU

PODSUMOWANIE PRZEDSTAWIENIA: https://www.youtube.com/watch?v=lyUs7n7jJos

Certyfikacja umiejętności twórczych w szkoleniu zawodowym - program malarza przemysłowego
Organizacja promująca: ASTURIA VZW - BELGIA

Rodzaj działania	ARTYSTA (MALARZ) w programie malarzy zawodowych.
Ścieżka szkolenia	Połączona z formalnym systemem edukacji

Krótki opis eksperymentu

Celem eksperymentu jest skupienie się na dobrze ugruntowanych doświadczeniach zawodowego programu edukacyjnego w więzieniu Wortel (Belgia) - programie malarzy przemysłowych - w którym więźniowie wyrażają swoje umiejętności artystyczne podczas nauki zawodu. Niniejszym trenerzy chcą ustanowić ramy i system certyfikacji umiejętności przekrojowych i zawodowych, które mogą obejmować działania artystyczne i które można uzyskać poprzez modułowy kurs "malowania dekoracyjnego" dla więźniów.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Belgia, Minderhout, Więzienie Wortel.
	Rodzaj zakładu karnego	Typ zamknięty.
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	10 miesięcy, od września 2016 to czerwca 2017.
	Czas trwania szkolenia (całkowita liczba godzin)	2 moduły "kreatywnego malowania" po 40 godzin każdy.
	Harmonogram warsztatów w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach itp.)	5 razy w ciągu tygodniu w godzinach od 07:45 do 11:30.
	Grupa docelowa	2 grupy po 10 uczestników w wieku od 20 do 40 lat z wykształceniem gimnazjalnym i przebywających w więzieniu przez ponad rok.

Wynik eksperymentów

Niniejszy projekt przyczyni się do wdrożenia oczekiwanych wyników działań naprawczych prowadzonych z osobami pozbawionymi wolności, w szczególności grup szczególnie wrażliwych, takich jak osoby z mniejszości etnicznych, osoby nadużywające substancji psychoaktywnych oraz osoby z problemami zdrowia psychicznego. Projekt motywuje wybranych więźniów do udziału w nowym specjalistycznym programie rehabilitacji poprzez wykorzystanie działań artystycznych i trening umiejętności życiowych.

Produkt finalny eksperymentu

Kompetencje wymienione w ramach I.O.1:

- umiejętność rysowania w realistyczny sposób;
- znajomość zasad konstruktywnego rysowania (za pomocą symetrii, linii perspektywicznych, linii proporcjonalnych);
- umiejętność rysowania z natury;
- umiejętność oceny odległości, rozumienia perspektywy, myślenia trójwymiarowego;
- rysując ludzkie postaci uczestnik musi posiadać wiedzę na temat ludzkiej anatomii, proporcji ludzkiej głowy i ciała;
- umiejętność rysowania z pamięci i wyobraźni;
- znajomość materiałów i umiejętne ich wykorzystanie;
- umiejętności kompozycyjne (wiedzieć, jak układać wizualne elementy w dziele sztuki);
- umiejętność pracy z kolorem, szczególnie w odniesieniu do wielobarwnych prac.

Inne kompetencje:

- krytyczne myślenie;
- wrażliwość na szczegóły, precyzja;
- motywacja;
- cierpliwość;
- rozwiązywanie problemów;
- utrzymanie pozytywnego nastawienia;
- efektywne zarządzanie czasem.

Inne efekty eksperymentów

Uczniowie, którzy pomyślnie przejdą ocenę, otrzymują certyfikat z kursu przeprowadzonego w typie formalnym.

Rola personelu więziennego

Podstawowym sposobem uzyskania powodzenia projektu było połączenie zespołu projektowego, ekspertów i personelu więziennego. Podczas odbywających się co miesiąc spotkań analizowano przebieg i rozwój projektu. Opinie uczestników i personelu więzienia w działaniach zostały uwzględnione w formularzu zwrotnym. Wstępne rozmowy z kierownictwem więzienia Wortel opierały się na długotrwałej współpracy z wiodącym organem organizacji.

Docelowe podejście i wybór

Wybraliśmy stażystów poprzez wywiady z więźniami i wstępną selekcję uczestników dla grup interwencyjnych. Następnie przystąpiono do formowania grup i opracowania wstępnych dokumentów uczestnictwa.

We wrześniu 2016 r i styczniu 2017 r przeprowadzono 28 rozmów kwalifikacyjnych z więźniami w obecności kuratora sądowego. Spotkania były również wykorzystywane do motywowania uczestników do całego programu kursu zawodowego. Wywiady dały uczestnikom jasne informacje na temat podejścia grupy, celów programu, stosowanych metod, zasad pracy w grupie i określonych zagadnień sprecyzowanych przez uczestników.

Dynamika grupy i rozwiązywanie problemów

Indywidualne podejście do każdego uczestnika programu rehabilitacji osiągnęło wysoki i trwały efekt korekty, a pozostali uczestnicy zyskali cenne umiejętności społeczne i zawodowe, co pomoże w ich przyszłej resocjalizacji. Aby zoptymalizować ten efekt na przyszłość, obecność koordynatora więziennictwa edukacyjnego w trakcie rozmów kwalifikacyjnych może wzmocnić efekt selekcji uczestników.

Narzędzia certyfikacji

W celu poświadczenia umiejętności twórczych więźniów, zastosowaliśmy moduł "malarstwo dekoracyjne" flamandzkiego Departamentu Edukacji.

Nawiązywanie kontaktów

Wystąpiliśmy publicznie podczas konferencji szkoleniowej EPEA 2017 w Wiedniu http://www.epea.org/2017/

Sztuka życia w życiu sztuki (The Art of Life within the Life of Art)
Organizacja promująca: UPSDA – BUŁGARIA

Rodzaj działania	TEATR, którego celem jest: aktor. Inna dyscyplina artystyczna: ARTYSTA (sztuka użytkowa - decoupage, malarstwo dekoracyjne, plastik, recykling).
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna ścieżka związana z formalnym systemem edukacji (malarstwo dekoracyjne – "Duchowy efekt" jest częścią przedmiotów nauczanych w szkole zawodowej).

Krótki opis eksperymentu

Program "Znajdź swoją sztukę: Sztuka życia w życiu sztuki" ma na celu rozwój praktycznych umiejętności zawodowych poprzez działania artystyczne. Uczestnicy wzięli udział w kilku warsztatach, począwszy od nabywania umiejętności biznesowych i przedsiębiorczości, poprzez decoupage, duchowy efekt, a kończąc na produkcji teatralnej.

Więźniom zaproponowano moduł tzw. Simulation Learning Company, który powstał jako prawdziwa firma działająca w oparciu o bułgarskie prawo i przepisy. Ta sama firma była wówczas odpowiedzialna za zarządzanie działaniami artystycznymi, organizację wydarzeń i promocję produktów. Dzięki swojej grze w zespole więźniowie poprawili takie dodatkowe umiejętności, jak przejęcie odpowiedzialności za swoje działania, motywację do pracy oraz aktywne uczestnictwo w procesie decyzyjnym. Ponadto, nabyli rzeczywiste umiejętności biznesowe i zawodowe. Produkty, opracowane podczas warsztatów artystycznych są sprzedawane, a uzyskane w ten sposób pieniądze są wydawane na materiały na kolejne warsztaty oraz dofinansowanie ostatniej wystawy i opracowanie portfolio.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Więzienie w Plovdiv, Bułgaria
	Rodzaj zakładu karnego	Typ zamknięty
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	7 miesięcy, od grudnia 2016 to lipca 2017r.
	Czas trwania szkolenia (całkowita liczba godzin)	200 godzin
	Harmonogram warsztatów w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach, itp.)	Od 6 do 20 godzin tygodniowo, 2 - 5 razy tygodniowo.
	Czas trwania innych działań (jeśli dotyczy)	Metodologia rozwoju specjalnego programu rehabilitacji - 5 dni Spotkanie informacyjne- 1 dzień

		Prezentacja projektu przed więźniami - 1 dzień Wybór uczestników - 2 dni Szkolenie TOT - 1 dzień Comiesięczne spotkanie partnerów - minimum 2 godziny w miesiącu
	Grupa docelowa	Ogółem w program zaangażowało się ponad 40 więźniów (w wieku od 18 do 55 lat i powyżej). Uczestnicy byli zróżnicowani pod względem wykształcenia oraz odbywanych wyroków, jedynym warunkiem było nie wygaśnięcie wyroku przed końcem programu.

Wynik eksperymentu

Każdy warsztat miał swoje produkty: dekoracje wielkanocne (za pomocą technik decoupage na magnesach, butelkach, jajach, pudełkach i innych przedmiotach), przedmioty wykonane z makulatury, obrazy. Wszystkie zostały wystawione na imprezie odbywającej się poza więzieniem, a spektakl teatralny odbył się przed innymi więźniami, pracownikami więzienia i specjalistami z innych organizacji pozarządowych.

Produkt finalny eksperymentu

Kompetencje wymienione w ramach I.O.1:

- umiejętności interpersonalne i intrapersonalne (samokontrola, komunikacja, praca zespołowa, świadomość różnorodności, nauka uczenia się, umiejętności uczenia się przez całe życie), a także inne umiejętności miękkie;
- kreatywne myślenie;
- motywacja;
- wrażliwość na szczegóły, precyzja, umiejętne wykorzystanie materiałów;
- samoanaliza, samokontrola, autorefleksja, samoocena;
- wyobraźnia;
- umiejętność rozwiązywania problemów;
- podstawowe umiejętności aktorskie: głos sceniczny, plastyka, techniki aktorskie wg. metody Stanisławskiego, śpiew, taniec;
- twarde umiejętności związane z malowaniem i innymi działaniami artystycznymi, np. wycinanie;
- umiejętności komunikacyjne w języku ojczystym i obcym;
- umiejętności czytania i pisania: czytanie, pisanie, mówienie.

Inne kompetencje:

- umiejętności kategoryzowania danych;
- umiejętności analizy informacji;
- wystąpienia publiczne;
- zarządzanie konfliktem i umiejętności negocjacyjne;
- zbieranie informacji;
- umiejętności myślenia lateralnego;
- myślenie konsekwentne;
- umiejętności podejmowania decyzji;
- planowanie wydarzeń;
- przedsiębiorczość i podstawowe umiejętności biznesowe, etyka biznesu;
- zarządzanie talentami;
- umiejętności zawodowe.

Rozreklamowanie projektu pomogło w pokonaniu uprzedzenia w społeczeństwie i zmniejszeniu stygmatyzowania więźniów. Wytwarzane przez nich produkty zyskują coraz większe zainteresowanie.
Kolejnym ważnym rezultatem jest fakt, że nawet najbardziej sceptycznie nastawieni pracownicy więzienia zaczęli tworzyć własne programy z wykorzystaniem sztuki. Nasz program stworzył zdrową konkurencję, a specjaliści chętnie pokazują coraz lepsze efekty swojej pracy artystycznej prowadzonej z więźniami.

Opis personelu, który przeprowadził szkolenie

Personel składał się z psychologa, z 15-letnim doświadczeniem w dziedzinie prac korekcyjnych i treningu umiejętności, reżysera teatralnego i filmowego oraz aktorki z ponad 7-letnim doświadczeniem. Ponadto w projekcie mieliśmy wielu wolontariuszy: pracowników socjalnych i specjalistów CSRIVPLSB, nauczyciela ze szkoły zawodowej, pracowników więzienia - psychologa i ISDVR.

Rola personelu więziennego

W naszej pracy aktywnie działali pracownicy więzienia: byli z nami przez cały czas, a nawet prowadzili własne warsztaty artystyczne, np. japońska sztuka użytkowa i plastyka. Program miał wpływ nawet na tych, którzy pierwotnie odnosili się do niego sceptycznie.

Podejście docelowe i wybór

Przeprowadziliśmy wywiady z więźniami i dokonaliśmy wstępnej selekcji uczestników grup interwencyjnych (z naciskiem na więźniów, którzy są w gorszej sytuacji - przedstawicieli mniejszości etnicznych, osób zażywających narkotyki oraz więźniów z problemami/zaburzeniami zdrowia psychicznego). W międzyczasie przeprowadzono 80 rozmów z więźniami w obecności psychologa zaangażowanego na rzecz projektu oraz psychologa z więzienia lub ISDVR (inspektor pracy socjalnej i korygującej). Uzgodniono trójstronną umowę i kodeks etyczny dotyczący uczestnictwa w eksperymencie.

Spotkania miały również motywować uczestników do przestrzegania programu. Wywiady dają uczestnikom klarowny obraz odnośnie podejścia grupy, celów programu, stosowanych metod, zasad pracy w grupie i określonych zagadnień, którymi uczestnicy chcieliby się zająć w trakcie trwania programu.

Narzędzia certyfikacji

Oceny dokonali nauczyciele uczestniczący w program wstępnym, średnim i końcowym. Ewaluację i diagnozę przeprowadzali nauczyciele w stosunku do klientów i odwrotnie, czyli klienci oceniali nauczycieli, oceniając przy pomocy ankiet ich początkowe kompetencje i dokonując tego samego na końcu programu. Drugiej oceny dokonali uczestnicy programu wypełniając formularze zwrotne na koniec każdego modułu, oceniając metodologię programu.

Ponadto w trakcie całego programu przeprowadzaliśmy przy pomocy nauczycieli ocenę umiejętności i samooceny, a także wzajemną ocenę uczestników. Skala ocen stosowana przez nauczycieli składała się z 3 części: oceny zachowania i oceny zrozumienia, a także oceny kompetencji.

Komunikacja

Wykorzystane kanały:

- spotkania z GDIN (Generalna Dyrekcja ds. Egzekucji Kar) oraz wszystkie organizacje partnerskie i zainteresowane strony (osobiście), a także personel więzienny;
- indywidualne spotkania z więźniami;
- dyskusje i informacje zwrotne - ze wszystkimi powyższymi (więźniowie i eksperci);
- e-maile i wymiana oficjalnej korespondencji;
- interwencje na miejscu z więźniami, ulotki, broszurki, zaproszenia, biuletyny i reklamy wykonywane przez uczestników Firmy;
- zasięg medialny - media społeczne i elektroniczne. Wydarzenia na Facebook-u, itp.

Udało nam się osiągnąć: powszechną świadomość społeczną, przejrzyste zarządzanie projektami, wsparcie partnerów i upowszechnianie dobrych praktyk. Przekazaliśmy również podręcznik metodologii, kładąc nacisk na walidację umiejętności z działalności artystycznej w więzieniu.

UPSDA zainicjuje spotkania z partnerami, szczególnie tymi w systemie GDIN i pracującymi w więzieniach z wykorzystaniem działalności artystycznej, ponieważ jednym z naszych celów jest poprawa statusu takich działań w ramach systemu penitencjarnego. Naszym zamiarem jest doprowadzenie projektu do poziomu krajowego.

Nawiązywanie kontaktów

Nasza sieć:

- Więzienie w Plovdiv
- GDIN (Generalna Dyrekcja ds. Egzekwowania Kar)
- CSRI (Centrum rehabilitacji społecznej i integracji dorosłych sprawców i osób posiadających status uchodźcy)
- Stowarzyszenie "Matka przeciwko narkotykom"
- Szkoła zawodowa "Penyo Penev"
- PTPI Smiles - rozdział dla uczniów (People to People International)
- Festiwal zdrowia w Plovdiv, w tym wiele lokalnych organizacji.

The ArT of ChanGe
Organizacja promujaća: EUROSUCCESS CONSULTING – CYPR

Rodzaj działalności	TEATR, MUZYKA, MALARSTWO
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna ścieżka związana z formalnym systemem edukacji.

Krótki opis eksperymentu

Głównym celem programu jest reintegracja istotnej grupy więźniów, najpierw w społeczności więziennej, a następnie w społeczeństwie. Na Cyprze poziom stygmatyzacji więźniów jest wysoki, co samo w sobie stanowi czynnik ryzyka dla ich reintegracji na poziomie pracy oraz w społeczeństwie. Ponadto program szkoleniowy ma na celu skupienie się na prewencji, aby nie dopuścić do ponownego popełnienia przez nich przestępstwa.

Więźniowie uczestniczyli w szkoleniu psychospołecznym poprzez serię warsztatów i działań związanych z ekspresją poprzez sztukę. Warsztaty obejmowały:

• wolną ekspresję uczuć, dyskusję na temat zmartwień i refleksji;
• odkrywanie zalet i pozytywnych cech oraz budowanie pewności siebie skoncentrowanej na przyszłości poprzez kreatywność;
• opisywanie, radzenie sobie ze złością, produktywne konflikty, umiejętności rozwiązywania problemów;
• kreowanie umiejętności artystycznych poprzez malarstwo;
• wyrażanie się poprzez muzykę i teatr.

Główne umiejętności rozwinięte w trakcie tego programu obejmują umiejętności komunikacyjne, empatię, poczucie własnej wartości, pewność siebie, ducha zespołowego, umiejętności zawodowe, twórcze myślenie, kreatywność poprzez sztukę i teatr, krytyczne myślenie i wiedza o tym, co jest akceptowalne społecznie lub nie. Wszyscy uczestnicy otrzymali certyfikaty za powyższe umiejętności. Zastosowane metody szkolenia obejmują formalne i pozaformalne metody edukacji poprzez teatr, sztukę, warsztaty, odgrywanie ról, wykłady, dyskusje, doradztwo i nagradzanie.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Departament Więzień Cypru, Nikozja, Cypr
	Rodzaj zakładu karnego	Więzienie typu zamkniętego
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	5 miesięcy, od lutego do czerwca 2017
	Czas trwania szkolenia	20 godzin

	(całkowita liczba godzin)	
	Harmonogram warsztató w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach, itp.)	Dwie 2-godzinne sesje w miesiącu
	Grupa docelowa	20 mężczyzn w wieku 21-40 lat, w większości z wykształceniem podstawowym. Uczestnicy reprezentowali róże rodzaje wyroków, z których większość była na średnim poziomie.

Rola personelu więzienia

Ministerstwo Sprawiedliwości i Porządku Publicznego było odpowiedzialne za przeprowadzenie eksperymentu w więzieniu, a głównym odpowiedzialnym za działania na terenia więzienia był jego dyrektor. Pozostali uczestnicy programu byli reprezentowania przez nastepujące osoby: koordynator szkolny nadzorujący szkoły więzienne oraz nauczyciele, którzy zostali poinformowani o programie "ArT of ChanGe". Dodatkowo strażnicy więzienni, którzy pilnowali więźniów uczestniczących w programie.

Dynamika i problemy grupy szkoleniowej

Główną słabością stwierdzoną podczas programu był brak dodatkowego czasu dla trenerów do współpracy i stworzenia ostatecznej oficjalnej prezentacji, która umożliwiłaby użyteczny przegląd ich pracy. Wśród zaleceń dotyczących poprawy projektu była sugestia przeznaczenia dodatkowego czasu na działania oraz na ich bardziej stabilną częstotliwość.

Nawiązywanie kontaktów

Zespół programowy "ArT of ChanGe" poinformował o projekcie inne więzienia, które ściśle współpracują z cypryjskim wydziałem więziennym. Przykładowo, otwarte więzienie na Krecie "Ayia" zaczęło korzystać z platformy e-learningowej. Ponadto zespół ekspertów programowych poinformuje wszystkich partnerów, z którymi utrzymuje współpracę w ramach innych projektów europejskich.

Ponadto zespół programu zrelacjonował postęp prac "Ayia Skepi" stowarzyszenie antynarkotykowe, współpracujące z więźniami, którzy mają problemy z uzależnieniem narkotykowym. Co więcej, istotny jest kontakt i komunikacja z gminą Strovolos, która pracuje z zagrożonymi młodymi osobami.

"Roberto Zucco" / Projekt teatralny w więzieniu dla młodocianych w Berlinie
Organizacja promująca: AUFBRUCH – NIEMCY

Rodzaj działania	DRAMA i TEATR, celem jest aktor
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna ścieżka związana z formalnym systemem edukacji (Świadectwo Kompetencji Kulturalnych)

Krótki opis eksperymentu

Projekt obejmuje projekt teatralny, w którym uczestniczy 15 więźniów w obrębie więzienia dla młodocianych w Berlinie. Zajęcia prowadzone są przez zewnętrznych profesjonalnych artystów i po 12 tygodniach prób to samo więzienie jest miejscem 6 publicznych występów.

Projekt jest artystyczną i teatralną refleksją nad rolą idoli kryminalnych, a także krytyczną refleksją nad rolą sztuki. To przedsięwzięcie umożliwi jego uczestnikom uzyskanie nowych umiejętności społecznych, zawodowych i artystycznych we wszystkich fazach jego kreowania, od początku aż do występów publicznych. aufBruch dąży do tego, aby zaangażować publiczność i uzyskać nowe spojrzenie na więzienie i na więźniów oraz zachęcić społeczeństwo do odegrania aktywniejszej roli w reintegracji więźniów.

Projekt będzie oceniany przez profesjonalny zewnętrzny Instytut Ewaluacji podczas całego procesu. aufBruch poświadcza pracę uczestników zgodnie z metodami Świadectwa Kompetencji Kulturalnych, niemieckiego systemu certyfikacji umiejętności artystycznych, kulturalnych oraz kompetencji. Certyfikat ten poświadcza umiejętności i kompetencje, które uczestnicy zyskali w tym projekcie i powinien pomóc im w uzyskaniu większych szanse na rynku pracy w Niemczech i Europie.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Więzienie dla młodocianych przestępców, Berlin, Niemcy.
	Rodzaj zakładu karnego	Typu zamkniętego.
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	4 miesięce, od grudnia 2016 do maja 2017.
	Czas trwania szkolenia (całkowita liczba godzin)	240 godzin.
	Harmonogram warsztató w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach, itp.)	4 dni w tygoniu / 4 lub 6 godzin dziennie.
	Czas trwania innych działań (jeśli dotyczy)	Dwumiesięczna ewaluacja.
	Grupa docelowa	15 młodych więźniów (16-23 lat).

Wynik eksperymentu

W efekcie projektu uzyskano następujące rezultaty: przedstawienie teatralne obejmujące 6 występów publicznych (każdorazowo 120 gości), ocena zewnętrzna dokonana przez profesjonalną firmę wyceniającą (Univation) oraz testowanie systemu certyfikacji (Świadectwo Kompetencji Kulturalnych).

Produkt finalny eksperymentu

Umiejętności artystyczne:

- występy przed publicznością
- umiejętności językowe, publiczna autoprezentacja;
- odgrywanie różnych ról;
- czytanie, uczenie się i recytowanie złożonych tekstów artystycznych;
- ostrożne obchodzenie się z różnymi materiałami;
- pisanie własnych tekstów;
- nauka uczenia się: odrabianie zadań domowych, zapamiętywanie, powtarzanie.

Umiejętności społeczne:

- dyscyplina / umiejętności interpersonalne / zaufanie / samoocena;
- akceptacja innych kultur / umiejętności międzykulturowych;
- krytyczne myślenie;
- kreatywne myslenie;
- kompetencje do wykorzystania czasu wolnego w nowy sposób;
- zarządzanie czasem;
- praca w zespole;
- pomaganie i wspieranie innych;
- zarządzanie konfliktem;
- kontrola agresji;
- realizacja projektu z ludźmi, którzy wcześniej nie mieli ze sobą kontaktu;
- łamanie uprzedzeń;
- tolerancja w kontakcie z innymi kulturami, podejściem i sposobem myślenia

Inne umiejętności:

- umiejętność realizowania projektu od początku do końca;
- motywacja do tworzenia innych projektów;
- zdolność oceny własnych umiejętności i kompetencj;
- branie na siebie odpowiedzialności
- umiejętność wchodzenia w interakcję z prasą / mediami / mediami społecznościowymi.

W efekcie wyprodukowany przez nas spektakl teatralny, odniósł sukces jako naprawdę ciekawy i nowoczesny, a publiczność była pod wielkim wrażeniem. Ponadto dwóch uczestników zostało latem zwolnionych z więzienie i będzie teraz uczestniczyć w zewnętrznych projektach aufBruch.

Opis personelu, który przeprowadził szkolenie

Trenerzy mieli wykształcenie wyższe i od 2 do 20 lat doświadczenia w dziedzinie projektów artystycznych prowadzonych w więzieniach. Zespół składał się z: reżysera, muzyka-trenera, choreografa, dramaturga, wideo-artysty, asystentów, scenografa i kostiumografów.

Rola personelu więziennego

aufBruch ma umowę o współpracy z więzieniem młodzieżowym. Dyrektor więzienia jest zaangażowany we współpracę, a bezpośrednim partnerem jest dział społeczno-pedagogiczny. Od początku projektu w fazie planowanie do jego zakończenia pozostajemy w kontakcie i omawiamy wszystkie problemy, przy czym przez cały czas trwania projektu towarzyszą nam pracownicy socjalni.
Pracujemy na terenie wydziału szkolnego i podczas prób jesteśmy sami w pokoju z nieletnimi. Strażnicy więzienni i Departament Bezpieczeństwa wspierają publiczne występy, jednak są też strażnicy, którzy nie rozumieją różnorodnych metod pracy w projekcie artystycznym.

Dynamika i problemy grupy szkoleniowej

Motywowanie osadzonych do uczestnictwa przez 3 lub 4 miesiące w projekcie w czasie wolnym (co tydzień przez ponad 20 godzin) jest trudnym i problematycznym procesem. W związku z tym, konieczna jest bardzo indywidualna motywacja każdego uczestnika. Można to osiągnąć poprzez:

- teksty i role;
- wprowadzanie własnych tekstów do spektaklu;
- odgrywanie scen, wykorzystywanie muzyki, którą rozumieją i lubią;
- osobistą rozmowę;
- omawienie problemów;
- wyzwalanie energii.

Każdy członek zespołu musi pomagać w utrzymaniu dyscypliny, przy czym częste osobiste rozmowy są konieczne. Ponadto depresje i problemy psychologiczne wymagają indywidualnego wsparcia. Największy odsetek więźniów w więzieniu młodzieżowym pochodzi ze społeczności migrantów, przy czym wielu z nich ma złe umiejętności językowe - konieczne jest zatem indywidualne dodatkowe szkolenie tekstowe i każdego dnia odbywają się zajęcia w grupach ze wspólnymi próbami czytania na głos.
W więzieniu mogą również występować problemy z komunikacją, konieczna jest zatem dobra sieć, aby móc skutecznie zarządzać uczestnictwem więźniów w próbach.

Narzędzia certyfikacji

Zaproponowaliśmy praktykantom dwa rodzaje certyfikacji:

- Certyfikat uczestnictwa;
- Świadectwo kompetencji kulturalnych: niemiecki model walidacji i certyfikacji umiejętności zdobytych w projektach kulturalnych.

Świadectwo Kompetencji Kulturalnych to broszura szkoleniowa w formie portfolio. Szczegółowo dokumentuje proces edukacji kulturalnej, ukończony projekt i mocne strony uczestników. Zawiera ona zwięzły opis działań artystycznych, a w dołączonym folderze można gromadzić dokumenty i wyniki, takie jak fotografie, płyty CD, DVD lub inne.

To, co wyróżnia ten dokument, to jego dobrowolny i indywidualny charakter. Każdy młody człowiek może sam zdecydować, czy chce uzyskać certyfikat kompetencji kulturowej dla swoich działań w zakresie edukacji kulturalnej. Ponadto częścią koncepcji jest aktywne zaangażowanie młodych ludzi w tworzenie rejestru ich kompetencji kulturowych. W ten sposób są świadomi własnych mocnych stron. Ten certyfikat daje młodemu człowiekowi wyraźne poświadczenie tego, czego dokonał.

(Prezentacja dotycząca dalszych informacji odnośnie Świadectwa Kompetencji Kulturalnych https://drive.google.com/drive/folders/0B6NH9B56EdzvTWM3bWVlZFR3YWc)

Komunikacja

Etapy:

- Faza planowania projektu (Projekt S4F/Spotkania w Berlinie i Genui);
- Współpraca z więzieniem dla młodocianych przestępców w Berlinie, Porozumienie o współpracy;
- Tworzenie zespołu (Zewnętrzny zespół, trenerzy);
- Porozumienie dotyczące ewaluacji (Univaton, Senat Berlina, Więzienie dla młodocianych);
- Promocja w więzieniu dla młodzieży;
- Tworzenie zespołu w obrębie więzienia / Współpraca z pracownikami społecznymi, liderami grup;
- Kontrakty uczestnictwa z więźniami (Prawa do fotografii, zasady);
- Etap prób (monitorowanie przez Univaton, we współpracy z więzieniem dla młodocianych);
- Planowanie spektakli;
- Strona internetowa / o charakterze międzynarodowym / Facebook-Followers, Linked In;
- Biuletyn e-mail / Współpraca z Senatem Sprawiedliwości Berlin;
- Informacja prasowa / Wywiady / Zaproszenie dziennikarzy;
- Reklama / ulotka, plakat, reklamy na przyczepie;
- Zaproszenie zainteresowanych stron, sympatyków, organizacji charytatywnych, artystów;
- Zaproszenie strażników, pracowników socjalnych, pracowników więzienia;
- Sprzedaż biletów;
- Kontrola bezpieczeństwa wszystkich odwiedzających / we współpracy z więzieniem dla młodocianych;
- Występy / otwarta publiczna dyskusja po każdym występie;
- Analiza / ocena - rozmowa z uczestnikami, Univaton, Więzienie dla młodocianych – Berlin;
- Analiza dla S4F;
- Barbecue-Party z uczestnikami na zakończenie projektu;
- Dyskusja zespołowa przeprowadzana każdego dnia.

Nawiązywanie kontaktów

Nasza sieć:

- Więzienie dla młodocianych w Berlinie (umowa o współpracy);
- Artyści, którzy współpracują z aufBruch;
- Senat Berlina (plan projektu, plan oceny);
- Pracownicy socjalni, liderzy grup w więzieniu;
- Dziennikarze;
- Miejsca i organizacje reklamowe;
- Uniwersytety i szkoły średnie (studenci badają nasz projekt);
- Inne projekty i firmy (przy okazji występów i otwartych dyskusji publicznych).

Na końcowe przedstawienie zaprosiliśmy interesariuszy (instytucje wpierające, organizacje charytatywne, artystów, organizacje pozarządowe), senatora ds.sprawiedliwości, dyrektora więzienia i wszystkich innych więzień w Berlinie, strażników, pracowników socjalnych, pracowników więzienia oraz rodziny więźniów.

Projekt jest również zaangażowany w inne projekty europejskie: PRALT, PROVA.

Teatr eksperymentalny i kurs teatralny
Organizacja promująca: GUBERNATORSTWO IZMIR– TURCJA

Rodzaj działania	DRAMA i TEATR, celem jest aktor, animator dla przedsięwzięć turystycznych)
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna ścieżka związana z formalnym systemem edukacji

Krótki opis eksperymentu

Celem eksperymentu było umożliwienie osobom skazanym uzyskanie umiejętności poprzez działania teatralne. Nabyte kompetencje ułatwią proces ich resocjalizacji oraz umożliwią im lepsze życie po odbyciu kary pozbawienia wolności. Podstawowe umiejętności odgrywania ról oraz szkolenie odnośnie rynku pracy przekazane im w kontekście teatralnym, może zostać przez nich wykorzystane w życiu zawodowym.
Szkolenie w tym module w fazie ekperymentalnej zostało zaplanowane z uwzględnieniem potrzeb i poziomu wykształcenia uczestniczących więźniów. Główne cele szkolenia zostały osiągnięte z możliwością swobodnej komunikacji pomiędzy uczestnikami.

Zasadnicze informacje	Miejsce eksperymentu	Dyrekcja Główna ds. Nadzoru Sądowego, Izmir, Turcja
	Rodzaj zakładu karnego	Izmir Probation Institution jest instytucją karną typu otwartego
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	3 miesiące, od lutego do kwietnia 2017
	Czas trwania eksperymentu (całkowita liczba godzin)	144 godzin
	Harmonogram warsztatów w tygodniu (1 godzina w tygodniu, 2 godziny w dwóch spotkaniach)	12 godzin w ciągu tygodnia, 3 godziny dziennie, 4 dni w tygodniu (od wtorku do piątku)
	Czas trwania innych działań (jeśli dotyczy)	Zorganizowano trzy dodatkowe pokazy teatralne przygotowane przez stażystów i cztery spotkania z udziałem trenerów i innych pracowników projektu w celu oceny oraz poprawy szkoleń i rozwiązania problemów.
	Grupa docelowa	5 mężczyzn (2 z nich było niepełnosprawnych), 1 kobieta i 1 osoba transpłciowa, w sumie 7 stażystów z dyrekcji kuratorskiej. Poziom wykształcenia praktykantów: 2 - szkoła podstawowa, 2- gimnazjum, 2 - szkoła średnia, 1- poziom edukacji wyższej.

Wynik eksperymentu

W wyniku kursu uczestnicy uzyskali umiejętności, które mogą wykorzystać w pracy, a poradnictwo i doświadczenie psychologiczne naszych trenerów oraz eksperymenty również przyczyniły się do procesu resocjalizacji praktykantów. Ponadto, dzięki zajęciom grupowym nauczyli się oni dyscypliny grupowej i zyskali więcej umiejętności społecznych oraz przyjęli pozytywne spojrzenie na szkolenia. Zajęcia sceniczne były szczególnie cenne biorąc pod uwagę fakt, iż nabyli oni większej pewności siebie.

Podejście docelowe i wybór

Po prywatnych rozmowach z trenerami, uczestnicy zostali wybrani spośród ochotniczej grupy skazanych z Izmir Probation Directorate (instytucji karnej typu otwartego) i posiadających co najmniej wykształcenie podstawowe, co umożliwiło im czytanie materiałów.

Dynamika i problemy grupy szkoleniowej

Zgodnie z zastosowanym modułem, pierwsze lekcje, takie jak komunikacja, kursy dykcji, które miały się odbywać według formalnych metod edukacji, takich jak wykłady, pytania i odpowiedzi zakończyły się niepowodzeniem, ponieważ taka forma prowadzenia zajęć spowodowała spadek zainteresowania kursantów prowadzonym kursem. Po pojawieniu się tego problemu postanowiliśmy w tych lekcjach zastosować łączenie metod formalnych i nieformalnych.

Ta decyzja spowodowała wzrost liczby uczestników chętnych do uczestniczenia w eksperymencie. Wykorzystaliśmy ćwiczenia rozgrzewające, ćwiczenia, które mają na celu zwiększenie uwagi, filmy on-line, ćwiczenia i zabawy z efektywną komunikacją oraz dykcją. Po zmianie strategii szkolenia uczestnicy stali się bardziej chętni i entuzjastycznie nastawieni do eksperymentów, co pozytywnie wpłynęło na wyniki eksperymentów.

Narzędzia certyfikacji

Należy uzyskać zatwierdzenia planu zajęć, a także treści kursu z Dyrekcji ds. Edukacji Narodowej w celu certyfikacji szkolenia dla dorosłych w Turcji. W związku z tym współpracowaliśmy z Dyrekcją Edukacyjną TR w Izmirze - Centrum Edukacji Publicznej Buca w celu certyfikacji eksperymentalnego kursu dramy oraz teatralnego. Otworzyliśmy nasz kurs eksperymentalny po uzyskaniu zgody Centrum, dzięki czemu zapewniamy naszym kursantom ważny certyfikat po zakończeniu prze z nich kursu. Świadectwo ukończenia kursu dydaktycznego Dyrekcji Edukacji Narodowej dowodzi, że jego posiadacz zdobył umiejętności w zakresie podstawowego aktorstwa, takiego jak aktor figuratywny oraz animator w przedsiębiorstwach turystycznych. Ten certyfikat jest ważny również za granicą, jeśli został przetłumaczony i zatwierdzony przez Dyrekcję Edukacji.

Komunikacja

Aby zorganizować eksperymenty, musieliśmy uzyskać pozwolenia od instytucji publicznych. Skorzystaliśmy z bezpośredniej komunikację z władzami, aby zaplanować fazy eksperymentów, a wymienione oficjalne listy dotyczą kwestii formalizacji tych działań.
Aby zapewnić zdrową komunikację między pracownikami projektu, przeprowadzono spotkania przed eksperymentem i w trakcie jego trwania. Trenerzy i inni pracownicy projektu uczestniczyli w różnego rodzaju sprawach, problemach i pracach omawianych podczas tych spotkań. Poza tym, kontaktowano się również drogą mailową cały czas podczas trwania eksperymentu. Kontakty z interesariuszami odbywały się w formie bezpośredniej rozmowy oraz telefonicznie.

Nawiązywanie kontaktów

Nasza sieć:

- Dyrekcja ds. Edukacji Narodowej w Izmirze, Resort Uczenie się przez całe życie: instytucja publiczna odpowiedzialna za kształcenie osób dorosłych, w tym wszelkiego rodzaju działania edukacyjne dla więźniów, osób skazanych, powyżej 18 roku życia.

- Dyrekcja ds. Edukacji Narodowej w Centrum Edukacji Publicznej Izmir Buca: Nawiązaliśmy z nią ścisłe kontakty w celu zapewnienia certyfikacji na kursie eksperymentalnym. Niniesze centrum działa w ramach Resortu Uczenie się przez całe życie w Dyrekcji ds. Edukacji Narodowej.

- IŞKUR Izmir: Instytucja publiczna ds.zatrudnienia pracowników. İŞKUR jest agencją pośrednictwa pracy działającą pod auspicjami rządu. Instytucja jest odpowiedzialna za pozyskanie osób poszukujących pracy i Pracodawców, organizuje także szkolenia i wdraża odpowiednie strategie zgodnie z potrzebami rynku pracy.

- Re-Freedom to Children Izmir Foundation i Touch One Life Association Izmir: Te dwie organizacje pozarządowe aktywnie działają w dziedzinie resocjalizacji więźniów oraz byłych byłych więźniów.

RadioLogia – RadioLogy
Organizacja promująca: ARCI LIGURIA – WŁOCHY

Rodzaj działania	OPERATOR RADIOWY (Pisanie skryptów, szkolenie głosowe, operator redakcyjny i redaktor)
Ścieżka szkolenia	Formalna i pozaformalna

Krótki opis eksperymentu

Eksperyment obejmował kurs produkcji radiowej, oparty na formalnych i nieformalnych szkoleniach. Tworzenie radia służy jako narzędzie wzmacniające samoświadomość więźniów, wspierające ich poczucie własnej wartości i przekazujące kompetencje zawodowe związane z edycją audio. Głównym celem eksperymentów jest nauczanie więźniów samodzielnej pracy nad proponowanym tematem (kolumny) i edycją podcastów; ostatecznym celem jest nadawanie audycji radiowej w więzieniu i poza nim oraz produkcja audiobooków.

RadioLogia przekazała umiejętności artystyczne (pisanie, czytanie, występy) i kompetencje techniczne (nagrywanie i edytowanie dźwięku), rozwijała umiejętności miękkie i wprowadzała pozytywne podejście do życia w więzieniu i poza nim.

Zasadnicze inormacje	Miejsce eksperymentu	Casa Circondariale Villa Andreini, Genua, Włochy.
	Rodzaj zakładu karnego	Typ zamknięty.
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	6 miesięcy, od stycznia do maja 2017.
	Czas trwania szkolenia (całkowita liczba godzin)	42 godziny.
	Harmonogram warsztatów w ciągu tygodnia	2 godziny tygodniowo.
	Grupa docelowa	15 uczestników, w wieku pomiędzy 20 and 40 lat.

Wynik eksperymentu

RadioLogia przyczyniła się do realizacji oczekiwanych efektów pracy społecznej z osobami pozbawionymi wolności. Projekt motywuje osoby skazane do udziału w nowym specjalistycznym nieformalnym szkoleniu, pozwalającym na zdobycie umiejętności tworzenia audycji radiowych (od pisania tekstu po edycję głosu) i przeszkoleniu w zakresie umiejętności życiowych. Pod koniec projektu uczestnicy zyskują możliwość autoprezentacji i udziału w produkcji radiowej przedstawienia wykreowanego podczas działań.

Efektem działań podczas przeprowadzonego eksperymentu były podcasty; niematerialne wyniki, które zwiększyły poczucie własnej wartości oraz odnowione poczucie więzi osadzonych z ich rodzinami oraz świadomość bycia częścią społeczeństwa.

Obecnie projekt jest kontynuowany, przy czym pojawiły się nowe efekty: w oparciu o uzyskane kompetencje techniczne, ARCI Liguria wraz z uczestniczącymi więźniami opracuje również audioprzewodniki.

Produkt finalny eksperymentu

Kompetencje uzyskane podczas eksperymentu:

- operator radiowy: pisanie scenariusza (profil scenarzysty);
- szkolenie w zakresie radia głosowego (profil aktora);
- operator redakcyjny i redaktor naczelny (profil technika dźwięku);
- budowanie zespołu;
- krytyczne myślenie;
- rozwiązywanie problemów;
- utrzymanie pozytywnego nastawienia;
- poczucie humoru;
- odpowiedzialność;
- motywacja;
- dobre umiejętności komunikacyjne.

Inne kompetencje:

- umiejętność nauczenia się nowego tekstu w bardzo krótkim czasie, z uwzględnieniem zmian i cięć w skryptach;
- świadomość tego, w jaki sposób miejsce gdzie się znajduje może zależeć od rodzaju i położenia mikrofonów;
- wykazanie znajomości konfiguracji, regulacji i działania radiowych systemów dźwiękowych i sprzętu;
- znajomość technologii elektrycznej i elektronicznej;
- komunikacja i wiedza medialna w zakresie technik i metod produkcji, komunikacji i rozpowszechniania mediów.

Najsilniejsze elementy eksperymentu to:

- budowanie postawy i ducha współpracy wśród uczestników;
- niezależność więźniów w pracy nad kolumnami i nadawaniem radiowym;
- działalność związana z montażem radiowym stwarza wiele okazji do ciekawych wymian i innych działań artystycznych prowadzonych w więzieniu.

Opis personelu prowadzącego szkolenie

Jeden z zaangażowanych trenerów ma wykształcenie teatralne oraz w pracy społecznej (aktor trupy teatralnej "Il Reatto" i nauczyciel). Drugi ma wieloletnie doświadczenie w koordynowaniu i realizacji działań w więzieniu: koordynator projektu ds. Inicjatyw w więzieniu (2010-2017), planista szkoleń (DJ, hip hop, spray art, itp.) oraz pracownik biura informacji dla więźniów i byłych więźniów. Jeden z nich uczestniczył w szkoleniach frontalnych SKILLS FOR FREEDOM; wszystkie uczestniczące osoby miały certyfikat S4F C2 (nauczanie na odległość).

Affetti Ristretti – Ograniczone uczucia
Organizacja promująca: ARCI LIGURIA – WŁOCHY

Rodzaj działania	ARTYSTA (malarstwo, illustracja, sztuka użytkowa)
Ścieżka szkolenia	Pozaformalna

Krótki opis eksperymentu

Eksperyment obejmował nieformalny kurs oparty na malarstwie, jako narzędziu wzmacniającym samoświadomość więźnia i zachęcającym do relacji ojciec-syn. Poczynając od wprowadzenia do tematu książek obrazkowych dla dzieci, poprzez wykorzystanie książki jako narzędzia do prowadzenia lekcji pedagogicznych, Affetti Ristretti przekazało artystyczne kompetencje techniczne, umożliwiło rozwinięcie umiejętności miękkich i wypracowania pozytywnego podejścia do życia w więzieniu i poza nim.

Zasadnicze inormacje	Miejsce eksperymentu	Więzienie w Marassi, Genua, Włochy.
	Rodzaj zakładu karnego	Typ zamknięty.
	Czas trwania eksperymentu w miesiącach	6 miesięcy od lutego do lipca 2017.
	Czas trwania szkolenia (całkowita liczba godzin)	20 godzin.
	Harmonogram warsztatów w ciągu tygodnia	2 godziny co 15 dni.
	Grupa docelowa	10 uczestników w wieku od 28 do 55 lat z wykształceniem gimnazjalnym.

Zastosowane metody szkolenia

Trenerzy zastosowali podejście interaktywne i metody edukacji pozaformalnej. Wszystkie warsztaty plastyczne miały własną metodologię, w odniesieniu do sztuki użytkowej i specyfiki (kolaż, akwarela, tempera, itp.).

W trakcie realizacji programu wykorzystano następujące metody nauczania: czytanie (lub próba czytania, również głośno), rysowanie (nabywanie nowych technik manualnych), opowiadanie historii (zaczynając od świadomości własnych obowiązków związanych z ojcostwem), prezentacje , dyskusje w grupach i praca indywidualna.

Wynik eksperymentu

Affetti Ristretti przyczyniło się do realizacji oczekiwanych rezultatów pracy społecznej z osobami osadzonymi, w szczególności dotyczy to ojców przetrzymywanych z dala od synów. Projekt motywuje osoby skazane do wzięcia udziału w nowym specjalistycznym szkoleniu nieformalnym na rzecz odzyskania praw ojcowskich przy wykorzystaniu działań artystycznych (w szczególności malowania i ilustracji) oraz treningu umiejętności życiowych. Na zakończenie projektu jego uczestnicy mieli autoprezentację i uczestniczyli w artystycznej produkcji i prezentacji efektów, wypracowanych podczas działań artystycznych. Materiałami wyjściowymi były rysunki (dzieła sztuki); natomiast niematerialne wyniki zwiększyły poczucie własnej wartości oraz prezentowały odnowione poczucie więzi osadzonych z ich rodzinami oraz świadomość bycia części społeczeństwa.

Nawiązywanie kontaktów

ARCI Liguria jest członkiem Conferenza Regionale Volontariato Giustizia Rregionalnego Panelu ds. Wolontariatu Wymiaru Sprawiedliwości) i aktywnie angażuje się w obronę praw więźniów oraz - współpracując z panelem - oferuje im i ich rodzinom skuteczną pomoc i wsparcie każdego dnia . We współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i innymi organizacjami partnerskimi wsparcie ARCI Ligurii jest realizowane poprzez rozmaite projekty w różnych więzieniach (San Remo, Pontedecimo, Marassi, Imperia, La Spezia).

Stowarzyszenie jest również członkiem La Rete che unisce (The join network) ATS, ponad 30 organizacji aktywnie działających w więzieniach zgrupowanych w regionalnym stowarzyszeniu, co zapewnia szerokie powiązanie z realiami regionalnymi i krajowymi oraz upowszechnianie projektu. Oczywiście, ARCI może liczyć także na swoją sieć, z ponad 330 klubami (circoli) i liczbą ponad 55 000 członków w Ligurii, a także na swoją narodową obecność z ARCI Nazionale. W trakcie naszych wspólnych spotkań demonstrowaliśmy zainteresowanie tymi samymi zagadnieniami wymieniając opinie i nawiązaliśmy kontakty z Europejskim Stowarzyszeniem Edukacji Więziennej

Część II Kluczowe tematy

W oparciu o zakończone eksperymenty i bogatą wymianę informacji zebranych i wyeksponowanych w poprzedniej sekcji, zidentyfikowano 10 aktualnych obszarów uwagi, które wskazujemy tutaj jako punkt odniesienia dla rozpoczęcia działalności artystycznej w więzieniu:

1. Wynik eksperymentu
2. Produkt końcowy eksperymentu
3. Umiejętności personelu
4. Rola personelu więziennego
5. Podejście docelowe i wybór
6. Metody prowadzenia szkolenia
7. Dynamika grupy i rozwiązywania problemów
8. Narzędzia certyfikacji
9. Komunikacja
10. Nawiązywanie kontaktów

Nie wszyscy partnerzy byli w stanie aktywować wszystkie te elementy w swoich eksperymentach. Te elementy zostały jednak przetestowane w co najmniej jednym eksperymencie lub kilku, co okazało się niezbędne dla efektywnej pracy z więźniami.

Przypominamy znaczenie i cechy każdego z nich:

Wynik eksperymentu (działanie)

Wynik eksperymentu lub nowego działania jest "ostatecznym celem" zrealizowanej teatralnej, rzemieślniczej lub artystycznej interwencji. Jest to wynik, efekt działalności produkcyjnej, definicja działalności; w rzeczywistości to właśnie od opisu ostatecznego celu (wyniku projektu) przechodzimy do definicji wszystkich działań niezbędnych do jego realizacji.

Rezultat eksperymentu

O ile wyniki są wynikiem procesów produkcyjnych, o rezultatach decyduje zmiana zachowań beneficjentów końcowych i/lub odbiorców. Jak widzieliśmy w projekcie S4F, podstawowy wynik dotyczy nabywania i certyfikowania umiejętności pracy demonstrowanych i rozwijanych podczas różnych eksperymentów, na podstawie:

1. kompetencji wymienianych w ramach pierwszych osiągnięć intelektualnych projektu (patrz: Wspólne Europejskie Ramy Kwalifikacji w Zakresie Umiejętności rozwijanych poprzez sztukę i teatr, dla więźniów - RAPORT EXECUTIVE, CZĘŚĆ V - A3 Ramy umiejętności - analiza i definicja): umiejętności komunikacyjne, umiejętności społeczne, empatia, poczucie własnej wartości, pewność siebie, umiejętność pracy w zespole, kreatywne myślenie, umiejętności artystyczne, umiejętności zawodowe ...
2. innych kompetencji nieuwzględnionych w sprawozdaniu.

Jest to lista umiejętności miękkich i twardych, które stanowią podstawę do późniejszej certyfikacji umiejętności na poziomie lokalnym, krajowym lub ponadnarodowym, która będzie w centrum trzeciego etapu projektu S4F.

Są to również wyniki nieuwzględnione na poprzedniej liście, ale związane z dalszymi zmianami w porównaniu do rozwoju umiejętności więźniów (np. osadzony decyduje się zapisać do kolejnej szkoły zawodowej, lub może znalazł pracę ...), lub związane ze zmianami u innych pośrednich odbiorców projektu (personel więzienia, publiczność z ostatnich wydarzeń ...).

Dlaczego ważne jest zdefiniowanie tych dwóch tematów? Nie ukrywamy, że często artystyczne działania w więzieniach można odbierać jako "rozrywkę", dzięki czemu dzień w celi staje się mniej nudny. Zdefiniowanie, planowanie produktów finalnych i efektów oznacza powiązanie tych działań z szerszymi celami; w szczególności łączenie rezultatów artystycznych z realnym nabywaniem umiejętności przez więźnia. Te umiejętności staną się istotne nie tylko w przypadku uczestniczenia przez osadzonych w działalności artystycznej, ale także w realnym życiu.

Umiejętności personelu

Ocena programu nauczania oraz wybór ekspertów i nauczycieli zaproszonych do przeprowadzenia działań szkoleniowych jest bardzo ważna, gdy konieczne jest ustalenie, czy mają oni odpowiednie doświadczenie, aby we właściwy sposób prowadzić zajęcia oraz czy mają odpowiednie kwalifikacje do oceny przyswojonego przez uczestników programu materiału.

Eksperymenty wykazały, że jeśli chce się pracować z więźniami, należy odpowiednio dobrać własny zespół, nawet jeśli nie jest się profesjonalną firmą. Eksperymenty dowiodły także, jak bardzo ważne jest połączenie pracy pedagogicznej, psychologicznej i społecznej z działalnością personelu artystycznego w celu osiągnięcia wyników edukacyjnych w przypadku więźniów.

Rola personelu więziennego

Dla powodzenia eksperymentów personel więzienny odgrywa zasadniczą rolę; rodzaj związku, który można ustanowić między organizacją partnerską a instytucją więzienną, na zewnątrz i wewnątrz. Zaangażowanie personelu jest w rzeczywistości nieuniknione, ale może być mniej lub bardziej bezpośrednie, mniej lub bardziej oparte na współpracy, mniej lub bardziej sformalizowane.

Podejście docelowe i wybór

Faza selekcji więźniów jest jednym z najbardziej delikatnych etapów w całym projekcie, ponieważ znajduje się w początkowej fazie i może ustalić związek organizacji zarówno z więźniami, jak i ze strażnikami.

Chodzi o zdefiniowanie odpowiedniego podejścia do rodzaju wydarzenia, które chcemy przeprowadzić, do rodzaju umiejętności i motywacji, które chcemy sprawdzić i rozwinąć, próbując zastosować mniej lub bardziej j kompleksowe metody, w zależności od celu.

Tutaj obszar największego ryzyka jest spowodowany niestabilnością uczestnictwa więźniów: jeśli uwięzienie jest formą gwarancji ich obecności, w rzeczywistości system więzienny może nagle zburzyć plany: wystarczy przeniesienie więźniów, zmiana nadzoru, ogólny problem bezpieczeństwa, a nasz artystyczny projekt może się zatrzymać lub opóźnić.

Metody prowadzenia szkolenia

Bardzo ważne w planowaniu działań szkoleniowych jest dokładne określenie metodologii, która będzie wykorzystywana w szkoleniu więźniów. Jest to kwestia ustalenia zarówno czasu, jak i narzędzi do nauki, które należy wykorzystać, profesjonalistów oraz innych zasobów, które będą musiały być zaangażowane, przy użyciu formalnego, pozaformalnego lub nieformalnego podejścia. Działania szkoleniowe nie są skierowane wyłącznie do bezpośrednich odbiorców, ale muszą mieć wpływ na innowacje i zmiany w całej organizacji uczestniczącej w ścieżce szkolenia. Szczególnie w przypadku S4F rodzaj szkolenia przeprowadzanego w ramach projektu ma kluczowe znaczenie strategiczne w odniesieniu do celu polegającego na przekazywaniu umiejętności zawodowych tak, aby był nie tylko przyswajany, ale także certyfikowany przez osoby trzecie.

Dynamika grupy i rozwiązywania problemów

Grupa robocza może stać się podstawowym narzędziem pracy dla rozwoju wszystkich umiejętności dotyczących takich kwestii, jak: komunikacja, przywództwo, zarządzanie konfliktem, kreatywność, determinacja, socjalizacja, konkurencja, współpraca ... Zarządzanie dynamiką grupy i problemami, które mogą się ujawnić staje się wyjątkową okazją do rozwijania tych umiejętności.

Jeśli te elementy nie należą jeszcze do umiejętności zespołu, wówczas należy dokonać wstępnego wzmocnienia takiej grupy poprzez znalezienie i dołączenie do niej osób posiadających umiejętności zarządzania nową grupą roboczą.

Narzędzia certyfikacji

Narzędzia do certyfikowania kompetencji nabytych w trakcie eksperymentu są być może najważniejszym wynikiem, jaki można uzyskać w projekcie S4F, ale także najtrudniejszym. Zależy to od umiejętności partnera, który zidentyfikował umiejętności pracy w realizacji artystycznej interwencji, w trakcie których można przeprowadzić odpowiednie przeszkolenie przez wykwalifikowanych ekspertów, umożliwiając walidację i ostateczną certyfikację przez właściwe organy.

Strategia "Europa 2020" stawia rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji jako warunek wstępny wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w celu poprawy wejścia na rynek pracy i jego progresji, ułatwienia przejścia między fazami pracy i uczenia się, promowania mobilności geograficznej i zawodowej. Mając to na względzie potwierdzono potrzebę stworzenia systemu uznawania, zatwierdzania i certyfikowania umiejętności, które umożliwiają danej osobie wykorzystanie nabytych umiejętności w określonym kontekście geograficznym, na europejskim rynku pracy oraz w systemach edukacji i szkoleń .

Ocena umiejętności nabytych podczas każdego procesu uczenia się, a nawet tych uzyskanych poza tradycyjnie wyznaczonymi miejscami (szkołą i uniwersytetem) jest bardzo istotnym zagadnieniem. Jest to proces, który może

wspierać konkurencyjność systemu i elastyczność ścieżek pracy, ułatwiać powrót do szkolenia dzięki mechanizmowi punktów szkoleniowych i ułatwiać mobilność geograficzną i zawodową.

Komunikacja

W trakcie całego eksperymentu - przed, w trakcie i po nim - ważne jest, aby przewidywać i realizować działania komunikacyjne, które umożliwiają najlepsze przekazywanie informacji i wiadomości, aby uniknąć nieporozumień z personelem więzienia, z więźniami, w odniesieniu do działania, które chcemy wdrożyć, wyniki i produkty finalne, które chcemy osiągnąć w przejrzysty i dialektyczny sposób.

Strategie komunikacyjne muszą być także wdrażane poza więzieniem, aby zapewnić przejrzystość projektu, zwiększyć skuteczność końcowego wyniku, szukać wsparcia i współpracy.

Nawiązywanie kontaktów

Rozwijanie sieci kontaktów należy prowadzić podczas całego eksperymentu; jest to niezbędna strategia zwiększania wpływu interwencji w tym obszarze oraz zagwarantowania przejrzystości projektu, sukcesu i trwałości wszelkich późniejszych rezultatów, z udziałem podmiotów publicznych lub prywatnych, lokalnych, regionalnych, krajowych oraz międzynarodowych.

Tak więc, w przypadku nowej improwizacji teatralnej należałoby wejść do sieci z już istniejącymi grupami teatralnymi, zwłaszcza teatrem społecznym. Ewentualnie, w przypadku artystycznych działań rzemieślniczych udostępnić przestrzeń stowarzyszeniom handlowym lub tym z trzeciego sektora, które mogą poprawić nie tylko produkty, ale także, a przede wszystkim, umiejętności więźniów w świetle ich aktywnej przyszłości, po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Tabela dobrych praktyk wdrożonych w eksperymentach

	ARCI Liguria - Affetti Ristretti	ARCI Liguria - Radiologia	Asturia	AufBruch	Eurosuccess Consulting	Izmir Governoship	Teatro dell'Ortica	UPSDA
Wynik eksperymentu	✔	✔	✔	✔			✔	✔
Produkt finalny eksperymentu		✔	✔	✔		✔	✔	✔
Umiejętności personelu		✔		✔				✔
Rola personelu więzienia			✔	✔	✔		✔	✔
Podejście docelowe i wybór			✔			✔		✔

Metody przeprowadzania szkoleń	✔						✔	
Dynamika grupy i rozwiązywanie problemów			✔	✔	✔	✔	✔	
Narzędzia certyfikacji			✔	✔		✔		✔
Komunikacja				✔		✔		✔
Nawiązywanie kontaktów	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔

Sugestie

Na koniec, rozważając najciekawsze elementy eksperymentów, przywołujemy niektóre działania, które proponujemy uznać za konieczne do zoptymalizowania inicjatywy artystycznej, wszelkiego rodzaju, formalnej lub pozaformalnej, oferowanej w więzieniu:

Dobór uczestników: zakładamy, że więzień musi być w stanie przejść całą ścieżką szkolenia. Zwłaszcza w tych dziedzinach, gdzie występuje produkt końcowy, będący efektem pracy całej grupy (np. w działaniach teatralnych) właściwy dobór uczestników ma kluczowe znaczenie.

Działania:

- wstępna weryfikacja przeprowadzona razem z zarządem więzienia dotycząca pełnej dostępności uczestników;
- plan B: gotowość zapewnienia zastępstwa w ramach już utworzonej grupy roboczej lub poprzez włączenie - nawet częściowo - innego więźnia.

Zaangażowanie innych grup:

- zaplanowanie możliwości zaangażowania innych grup w działania, weryfikując warunki włączenia do uczestnictwa w obrębie więzienia lub na odległość (list, wideo).

- uzgodnienie z zarządem więzienia form ewentualnego zaangażowania w działania, w tym udzielenia upoważnienie do wprowadzenia osób z zewnątrz, przezwyciężając mentalne bariery przed fizycznymi: np. angażowanie uczniów, szkoły, rodziców.

Umiejętne łączenie artystycznego doświadczenia z **umacnianiem innych umiejętności kierowniczych** istotnych dla kontynuowania tej samej działalności artystycznej: np. "gra biznesowa", bezpośredni udział w zarządzaniu działaniami promocyjnymi, administracyjnymi i pozyskiwaniu funduszy.

Działania:

- planowanie - za jakie pozostałe działania współgrające z artystycznymi mogą być odpowiedzialni więźniowie;
- wspieranie ścieżki poprzez włączanie uzupełniających działań szkoleniowych, poruszających zagadnienia niezwiązane z tematyką artystyczną;
- zaangażowanie więźniów w ekonomiczne zarządzanie inicjatywami, przy czym otrzymają oni wynagrodzenie za uzyskane wyniki.

Powiązanie rzeczywistej działalności artystycznej ze ścieżkami wsparcia psychologicznego i wsparcia motywacyjnego dla jednostki i grupy. Udzielanie jednostkom wsparcia na ścieżce odkrywania i rozwoju umiejętności, wspieranie ich motywacji i umiejętności stawienia czoła trudnościom i pokonywania ich.

Działania:

- sprawdzenie, jakie usługi pomocy psychologicznej są dostępne w więzieniu, jeśli takie są możliwe, oraz ich gotowość do zintegrowania tych działań. Ewentualnie zezwolenie na prowadzenie współpracy zewnętrznej;

- ustanowienie harmonogramu interwencji wspierających więźniów podczas wszystkich artystycznych eksperymentów, szczególnie w momentach krytycznych lub bardziej stresujących.

Udostępnienie jednostkom zarządzającym więzieniem celów, programu i zasad proponowanej działalności artystycznej. W szczególności należy zaangażować policyjną strukturę więzienną, która ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wewnętrznego respektowania prawa w kontekście bezpieczeństwa więziennego.

Działania:

- zwrócenie się do dyrektora więzienia z prośbą o oficjalny komunikat o rozpoczęciu kolejnej inicjatywy kulturalnej / artystycznej;

- zorganizowanie spotkań w celu zaprezentowania inicjatywy, zrzeszającej pracowników więzień, w tym policjantów;

- rozpoczęcie bezpośrednich rozmów z mniej wrażliwymi lub nieufnymi operatorami.

Wreszcie, wśród najważniejszych elementów zidentyfikowanych w eksperymentach, najciekawszym elementem do opracowania jest **ścieżka certyfikacji umiejętności**. Chociaż w dziedzinie sztuki, zwłaszcza nieprofesjonalnej, certyfikacja umiejętności nie jest powszechną praktyką, z tego projektu wyłania się wartość ciągłego promowania ścieżki uznawania konkretnych i przekrojowych kompetencji uzyskanych przez więźnia. Jest to łatwiejsze w kontekście edukacji formalnej (patrz sprawa belgijska) lub zdecydowanie innowacyjnej, jak w przypadku Niemiec. Konieczne jest również rozpoczęcie tego procesu od mniej złożonych ścieżek, zwłaszcza w edukacji pozaformalnej jednocześnie, przede wszystkim oferując uczestnikowi doświadczenia artystycznego narzędzi do uwierzenia w siebie i do osiągnięcia uznania w środowisku pracy w obrębie więzienia oraz poza nim.

Działania:

- organizacja artystyczna decyduje o stworzeniu i kształcie ścieżki walidacji oraz zewnętrznej certyfikacji kompetencji;

- w zależności od rodzaju proponowanej działalności ścieżka certyfikacji jest porównywana z modelami certyfikacji funcjonującymi w kraju lub już stosowanymi w podobnych sytuacjach;

- uproszczenie zaangażowania więźnia i umożliwienie mu komunikowania się w sposób autonomiczny. Sugeruje się stworzenie portfolio, które będzie używane obok tradycyjnego życiorysu lub jako jego alternatywa.

Zespół projektu Skills for Freedom jest gotów udzielić wszelkich informacji oraz wyjaśnień odnośnie powyższych wytycznych, aby wesprzeć wdrażanie nowych działań.

Bruksela, 14 marca 2018

(*Szkic v.1*)